

TARTALOMJEGYZÉK

DÖNTÉSEK	6
----------------	---

Alkotmányjog – Alapjogok	6
---------------------------------------	---

23/2015. (VII. 7.) AB határozat

A bevett egyházként történő elismerés azon feltételei, amelyek szerint a vallási tevékenységet végző szervezetnek legalább százéves nemzetközi működéssel kell rendelkeznie vagy húsz éve szervezett formában, vallási közösségként kell működnie Magyarországon, és Magyarország lakosságának 0,1 százalékát elérő taglétszámmal kell rendelkeznie az Emberi Jogok Európai Egyezményéből fakadó semlegesség és pártatlanság követelményébe ütköznek. [Emberi Jogok Európai Egyezménye 9. és 11. cikk; 2011. évi CCVI. tv. 14. § c) pont ca), cb) alpont, 14. § g)–i) pont, 14/A. § (1)–(3) bek., 14/C. §, 14/D. § (2) bek., 15. §, 16. §; 295/2013. (VII. 29.) Korm. rendelet 1. § c) és d) pont, 3. § (1) bek. ac) alpont és b) pont ba)–bc) alpont]	6
--	---

24/2015. (VII. 7.) AB határozat

A közigazgatási határozatok törvényességének ellenőrzése körében hozható határozatok polgári perrendtartásban rögzített szabályaihoz képest a gyülekezési törvény speciális eljárási szabályokat rögzít, e körben a bíróságnak csupán kasszációs jogköre van. A gyülekezések megtiltásának csak a törvényben meghatározott tiltó okok alapján van helye. [Alaptörvény VIII. cikk, IX. cikk, XIV. cikk, XXVIII. cikk (7) bek.; 1989. évi III. tv. 2. § (3) bek.]	9
---	---

27/2015. (VII. 21.) AB határozat

A névhez való jog az ember önazonosságának kifejezésére szolgáló jogként az állam által nem korlátozható, ugyanakkor a névjog egyes részjogosítványai, így a névviselés, a névváltoztatás és a névmódosítás jogának korlátozása a szükségesség-arányosság tesztje alapján lehetséges. Nem minősül ugyanakkor alkotmányos korlátozásnak, ha az érintett személy családi neve a jogalkotó olyan döntése folytán tér el a felmenői által viselt családi névtől, melyet közérdek nem indokol. [Alaptörvény I. cikk (1)–(3) bek., II. cikk, VI. cikk (1)–(2) bek., XV. cikk (1)–(2) bek., Q) cikk (2) bek.; 1982. évi 17. tvr. 27/A. § (2) bek.; 2010. évi I. tv. 44. § (2) bek.]	10
--	----

28/2015. (IX. 24.) AB határozat

I. Ha a népszavazási kérdésből okszerűen következik, hogy eredményes népszavazás esetén a költségvetési törvényben szereplő valamely kiadási főösszeg megváltozna, akkor a kérdés a költségvetésről szóló törvényt közvetlenül érinti, így kizárt népszavazási tárgykörbe ütközik. II. Az Alaptörvény valamennyi, a „Szabadság és felelősség” című részben szereplő szabályának, legyen az alapjog vagy államcél, érvényesülnie kell. Alaptörvény-ellenes helyzet keletkezik azáltal, ha egy eredményes népszavazás Alaptörvényben biztosított jog érvényesülését kiüresítené. [Alaptörvény XV. cikk, XIII. cikk, XIX. cikk, XXVIII. cikk; Kúria Knk. IV. 37.467/2015/2. sz. végzése; Abtv. 27. §]	11
---	----

30/2015. (X. 15.) AB határozat

I. A gyülekezési jog gyakorlása során a gyülekezések megtarthatósága mellett szól vélelem, azt csupán tudomásul veszi a rendőrség, kivéve, ha tiltásra alapot adó ok merül fel. Tiltó okok esetén a bizonyítási teher a korlátozást előíró hatóság oldalán áll fenn, az egyeztetési eljárás lefolytatása a gyülekezés szervezőjével kötelező. II. A hatóság a tiltó okok alkalmazásakor nem a teljes zavarásmentességre, hanem a törvényben meghatározott korlátozó ok tartalma szerinti súlyos zavarás elhárítására törekedhet csupán. A mérlegelés eredményeként meghozott döntés indokolásából ki kell tűnnie, hogy a jogalkalmazók számba vették a gyülekezés enyhébb korlátozási lehetőségeit. [Alaptörvény VIII. cikk (1) bek., XXVIII. cikk (7) bek.; Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 27. Kpk. 45.810/2014/2. sz. végzése]	14
--	----

3236/2015. (XII. 8.) AB határozat

Nem sérti a lelkiismereti meggyőződés szabadságát, ha a bíróság azon határozata, melyben a gyermekre vonatkozó oltási kötelezettség elmaradásának jogkövetkezményeiről dönt, nem lehetetleníti el az oltási kötelezettség lelkiismereti meggyőződésnek megfelelő vakcinával való teljesítését. [Alaptörvény B) cikk (1) bek., VIII. cikk (1) bek.; 2005. évi XCV. tv. 1. § 23) pont; 44/2004. (IV. 28.) ESzCSM rendelet 3. § (5) bek.] 17

Alkotmányjog – Egyéb*29/2015. (X. 2.) AB határozat*

I. Az, hogy egy magatartást valamely önkormányzat rendeletében a közösségi együttélés alapvető szabályait sértőnek minősít, míg mások ugyanazt a magatartást elfogadhatónak tartják, összhangban áll az önkormányzatiság alapvető értékével.

II. A helyi önkormányzat számára a közösségi együttélési szabályok meghatározására és be nem tartásuk lehetséges jogkövetkezményeire vonatkozó, a helyi önkormányzatok számára adott rendeletalkotási felhatalmazás kereteit – tekintettel arra, hogy az alapvető jogok korlátozására irányul – közvetlenül az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdése, az Alaptörvény valamint az azt közvetítő jogszabályok jelölik ki, ezenkívül a keret jellegű szabályozás önkormányzatok általi kitölthetősége nem alaptörvény-ellenes. [Alaptörvény B) cikk (1) bek.; 2011. évi CLXXXIX. tv. 8. § (1) bek. b) pont, 8. § (2) bek., 143. § (4) bek. d) pont; 2004. évi CXL. tv. 131. § (1a) bek.] 18

31/2015. (XI. 18.) határozat

A rendvédelmi szervek jogszerű intézkedésével szembeni engedetlenség mint szabálysértési tényállás túlzottan tág kereteket biztosít a jogalkalmazás számára azzal, hogy az engedetlen magatartások nem meghatározottak, így azokat túl széles körben és jogalkalmazói szubjektív megítélés szerint engedi szankcionálni, ezáltal a tényállás az alkotmányos büntetőjog követelményét nem elégíti ki. [Alaptörvény B) cikk (1) bek., VIII. cikk (1) bek.; 2012. évi II. tv. 216. §] 21

3173/2015. (IX. 23.) AB határozat

I. Az Alkotmánybíróság jellemzően akkor vizsgálhatja érdemben a bírói jogértelmezés hibájára alapított alkotmányjogi panaszt, ha az eljáró bíróság az előtte folyamatban volt, valamely Alaptörvényben biztosított jog szempontjából releváns ügynek az alaptörvényi érintettségére tekintet nélkül járt el, vagy az általa kialakított jogértelmezés nem áll összhangban e jogalkotmányos tartalmával.

II. A peres felek a bírói jogértelmezés nyilvánvaló helytelenségét állító alkotmányjogi panaszukat nem alapozhatják az Alaptörvény azon rendelkezésére, mely szerint a bírák függetlenek, és csak a törvénynek vannak alárendelve, ítélezési tevékenységükben nem utasíthatóak. [Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bek., 26. cikk (1) bek.; Kúria Kfv.V.35.534/2013/15. sz. ítélete és a Fővárosi Törvényszék 1. Kf. 649.889/2013/5. sz. ítélete] 23

32/2015. (XI. 19.) AB határozat

I. A jogállami jogalkotásba vetett bizalom megköveteli, hogy egyfelől egy újonnan megállapított kötelezettség pontosan meghatározható legyen, másrészt, hogy vonatkozásában biztosított legyen a kellő felkészülési idő.

II. Egyes befektetési szolgáltatók működési sajátosságaiból adódó különbségek – gazdaságpolitikai, pénzügy-politikai, szociális szempontú mérlegelés mellett – lehetővé tehetik a szolgáltató fizetéképtelensége miatt károsultak egyik csoportjának a többi közüli kiemelését, és esetükben speciális kártalanítási szabályok bevezetését.

III. Az a törvényi rendelkezés, mely ellenszolgáltatás nélküli, mértékében és időtartamában is kiszámíthatatlan olyan előlegfizetési kötelezettség (kényszer-kölcsön) előírására ad felhatalmazást, melynek visszafizetését törvény ugyan elrendeli, azonban ennek garanciáit nem tartalmazza, sérti a tulajdonkorlátozás arányosságának alkotmányos követelményét.

IV. Valamely előnyt juttató jogszabály személyi hatályával összefüggésben a hátrányos megkülönböztetés sérelmét az a homogén csoportba tartozó jogalany is állíthatja alkotmányjogi panaszban, akire az adott jogszabály hatálya csak közvetve terjed ki. [Alaptörvény B) cikk (1) bek., XIII. cikk, XV. cikk (1)–(2) bek.; Abtv. 26. § (2) bek.; 2015. évi XXXIX. tv. 1. §, 4. §, 6. § d) pont, 11. § (1)–(3) bek., 13. §] 25

36/2015. (XII. 16.) AB határozat

Az állami tulajdonú földterületek értékesítéséből származó bevétel felhasználásának meghatározása nem tartozik a Kormány szervezetét, működését, tevékenységét, vagy cselekvési programját érintő olyan normák közé, amelyről a Kormány határozatban rendelkezhetne, mert az Alaptörvény 38. cikk (3) bekezdése értelmében nemzeti vagyont csak törvényben meghatározott célból lehet átruházni. [Alaptörvény B) cikk (1) bek., T) cikk, 15. § (4) bek., 38. cikk (3) bek.; 262/2010. (XI. 17.) Korm. r. 2. § (3) bek., 29. § (2) és (3) bek., 32. §, 33. § (2) bek.; 1666/2015. (IX. 21.) Korm. hat. 1–2. pont]. 29

Polgári jog és polgári eljárásjog*25/2015. (VII. 21.) AB határozat*

I. Az Alaptörvény tulajdonhoz való alapjogként a jogszabályok által meghatározott tartalommal elismert, konkrét időpontban fennálló konkrét jogosítványokat védi.
 II. A bírósághoz fordulás jogát és a tulajdonkorlátozás arányosságát sértő alaptörvény-ellenes helyzetet eredményezett az, hogy a törvényalkotó a törvény által rövid időn belül megszüntetett haszonélvezeti, illetve használati jogokhoz kapcsolódóan nem alkotta meg a kivételes, a szerződő felek közötti elszámolás során nem érvényesíthető, de az érvényes szerződésekkel összefüggő vagyoni hátrányok kiegyenlítését lehetővé tevő szabályokat. [Alaptörvény B) cikk (1) bek., XII. cikk, XIII. cikk; 2013. évi CCXII. tv. 108. §] 33

26/2015. (VII. 21.) AB határozat

Az Országgyűlés mulasztásban megnyilvánuló alaptörvény-ellenességet idézett elő, mivel nem rendelkezett arról, hogy a polgári perrendtartásban szabályozott előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezésére irányuló kérelem elutasítása tárgyában a bíróságnak döntenie kell és azt legkésőbb az ügydöntő határozatban köteles megindokolni. [Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bek.; 1952. évi III. törvény 155/A. §; Fővárosi Törvényszék 1. Gf. 75.791/2011/4. számú ítélete] 36

33/2015. (XII. 3.) AB határozat

Mivel a jogalkotó általános társadalmi érdekből, a szerződéskötések után beállt lényeges és jogos érdeksérelemmel járó körülményváltozások bekövetkezése miatt döntött a deviza (alapú) kölcsönszerződések forintra történő átváltásáról a jövőre nézve, továbbá kellő figyelemmel volt mind a védeni kívánt fogyasztók szerződési szabadságára, mind pedig a hitelezők érdekeire, illetve a forintosítás folyamatából való kimaradás lehetőségét azok számára lehetővé tette, akiket a forintosítás hátrányosan érintett volna, az észszerűség követelményének eleget tett, és nem sértette meg a szerződési szabadságot. [Alaptörvény M) cikk, XXVIII. cikk (1) bek.; 2014. évi LXXVII. tv. 10. §, 15. § (1) bek.] 38

35/2015. (XII. 16.) AB határozat

A hirdetményi típusú közlés az ügy érdemére vonatkozó, az érintett személy jogi helyzetére kihatással járó, illetve eljárási helyzetét alapvetően meghatározó (főként az eljárást megindító, és befejező) döntések esetében csak különösen indokolt esetben alkalmazható. [Alaptörvény XXVIII. cikk (1) és (7) bek.; 2006. évi V. tv. 118. § (8) bek.] 40

Munka- és szociális jog*3127/2015. (VII. 9.) AB határozat*

Nem eredményez hátrányos megkülönböztetést, ha a nők kedvezményes öregségi teljes nyugdíjára való jogosultság szempontjából azon időszakot szolgálati időként figyelembe veszik, mely idő alatt az érintett gyermek gondozására tekintettel részesült ápolási díjban, de azt nem, amikor az érintettnek ápolási díjat a beteg férj gondozására tekintettel folyósítottak. [Alaptörvény XV. cikk (2) bek.; 1997. évi LXXXI. tv. 18. § (2b) bek.] 42

3209/2015. (XI. 10.) AB határozat

I. A hegybíró jogállásának a jogszabály hatályba lépésétől számított hat hónappal későbbi időpontban bekövetkező változása esetén a felkészülési idő a jogbiztonságot súlyosan veszélyeztetőnek nem tekinthető.

II. A határozott idejű munkaviszony megszűnése vagy megszüntetése esetén nem jár a határozott időből hátralévő időre a munkabér, ha nem áll mögötte munkavégzés. A tulajdonhoz való alapjog a már megszerzett tulajdont védi, ezért a meg nem szerzett munkabérre nem terjed ki a tulajdonjog alkotmányos védelme. [Alaptörvény B) cikk (1) bek., XIII. cikk (1) bek., XVIII. cikk (7) bek.; 2012. évi CCXIX. tv. 58. § (3) bek.; Kaposvári Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 6. M. 287/2013/11. sz. ítélete; Kaposvári Törvényszék 3. Mf. 20.225/2014/4. sz. ítélete] 43

3237/2015. (XII. 8.) AB határozat

A nők életkor betöltésétől független, kedvezményes öregségi teljes nyugdíjazásának lehetősége az Alaptörvény XIX. cikk (4) bekezdésén – a nők fokozott védelmének követelményén – alapul. A saját jogú nyugellátás esetén alkalmazandó kedvezményes életkori szabályból nem következik, hogy a kedvezmény más ellátásokra is kiterjedne. [Alaptörvény XIII. cikk (1) bek., XV. cikk (2) bek.; 1997. évi LXXXI. tv. 47. § (2) bek. a) pont] 46

Közigazgatási és pénzügyi jog

3124/2015. (VII. 9.) AB határozat

I. Sérti a tisztességes eljáráshoz való jogot és a jogorvoslathoz való jogot, ha a vállalkozásnak a versenyfelügyeleti eljárás következtében befizetett, a bírósági felülvizsgálati eljárás jogerős lezárását követően visszakapott, majd kúriai eljárás után ismét befizetett bírság után késedelmi pótlékokat kell fizetnie.
 II. A tisztességes bírósági eljárás követelményeinek jogvitát eldöntő nemperes eljárásokban is érvényesülniük kell.
 III. Alkotmányjogi panasszal támadható a GVH végrehajtást megindító végzésének felülvizsgálata tárgyában születő bírósági döntés. [Alaptörvény XIII. cikk (1) bek., XXVIII. cikk (1) és (7) bek.; Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 34. Kpk. 46411/2013/10. sz. végzése] 47

3125/2015. (VII. 9.) AB határozat

Nem eredményezi a tulajdonjog sérelmét az épített környezet alakításáról és védelméről szóló törvény azon rendelkezése, amely alapján a tulajdonjogában korlátozott tulajdonosnak az adásvételre vonatkozó megállapodás kezdeményezésétől – azaz kisajátítási kérelem benyújtására kötelezés iránti kérelem benyújtásától – számított 5 évet kell várnia, hogy ingatlanát kisajátítsák. [Alaptörvény I. cikk, XIII. cikk (1) és (2) bek.; 1997. évi LXXVIII. tv. 30. § (4) bek.; 2007. évi CXXIII. tv. 5. § (2) bek.] 49

3142/2015. (VII. 24.) AB határozat

A vagyoni típusú helyi adók szempontjából az adóköteles ingatlanok tulajdonosai homogén csoportba tartoznak. A vagyoni típusú adók esetén a konkrét ügy körülményei alapján, így különösen a helyi adóból befolyó bevétel felhasználási céljának vizsgálatával állapítható meg, hogy az adóalanyok közötti megkülönböztetést tartalmazó rendelkezés a hátrányos megkülönböztetés tilalmába ütközik-e. [Alaptörvény XV. cikk; Solymár Nagyközség Önkormányzatának 19/2010. (XII. 14.) önkormányzati rendelete 4. § (1) bek.] 50

34/2015. (XII. 9.) AB határozat

Aránytalan az olyan tulajdonkorlátozás, amely a tulajdonos jogi autonómiáját annak beleegyezése nélkül egyoldalúan úgy korlátozza, hogy az a kártalanítási igény érvényesítésére vonatkozó jogalap keletkezését kifejezetten megtiltja. [Alaptörvény XIII. cikk; 1993. évi XLVIII. törvény 50/D. § (2)–(3) bek.] 52

Eljárási kérdések

3116/2015. (VII. 2.) AB végzés

Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint a választottbírók nem tartoznak az állami bíróságok által alkotott igazságszolgáltatási szervezetrendszerbe, így ebből következően nem minősülnek az Alaptörvény 25–26. cikke szerint meghatározott bíróságnak, ezért az Abtv. 25. §-a tekintetében hiányzik az indítványozási jogosultságuk. [Alaptörvény T. cikk (3) bek., XII. cikk (1) bek., XXVIII. cikk (1) és (7) bek.; 2011. évi CLXXII. tv. 12. §] 55

3117/2015. (VII. 2.) AB végzés

Az eljáró bíró csak azon jogszabályi rendelkezés alaptörvény-ellenességének megállapítására tehet indítványt, melyet a konkrét ügy elbírálása során kifejezetten alkalmaznia kell. [Alaptörvény B) cikk (1) bek., XV. cikk, XXIII. cikk; Abtv. 25. §; 2011. évi CLXXXIX. tv. 8. § (1) bek. b) pont, 8. § (2) bek., 143. § (4) bek. d) pont] 56

3122/2015. (VII. 9.) AB végzés

Az Alkotmánybíróság visszautasítja a bírói kezdeményezést, ha az nem tartalmaz kifejezett kérelmet a jogszabályi rendelkezés megsemmisítésére, az Alkotmánybíróság döntésének tartalmára, továbbá ha az indítványozó bíró nem adja elő az alkotmánybírói eljárás megindításának részletes indokait, illetve az előtte folyamatban lévő ügyben nem állapít meg megfelelő tényállást. [Abtv. 25. § (1) bek.; 39. § (3) bek., 52. § (1b) bek. f) pont] 56

3210/2015. (XI. 10.) AB végzés

Az Alkotmánybíróság megszüntette a Kormányzati Ellenőrzési Hivatal keresetindítására vonatkozó rendeleti szabályozás Alaptörvénnyel való összhangjának utólagos vizsgálatára irányuló eljárását, mert a támadott rendelkezést a jogalkotó az államháztartási törvénybe is beillesztette. [Alaptörvény B) cikk, I. cikk (3) bek., II. cikk, XVIII. cikk (1) bek.; 355/2011. (XII. 30.) Korm. rendelet 12/A. § (1) bek.] 58

Alkotmányjogi panaszok befogadása*3123/2015. (VII. 9.) AB végzés*

A szakszervezet érintettsége nem fogadható el a kivételes alkotmányjogi panasz esetében megkövetelt személyes, közvetlen és aktuális érintettségként, ha a szakszervezet a szakszervezeti tagokra vonatkozó rendelkezéseket támadja az Alkotmánybíróság előtt. [Alaptörvény B) cikk (1) bek., XV. cikk, XXIII. cikk; Abtv. 26. § (2) bek.; 2011. évi CXC. tv. 4. § (2) és (2a) bek., 65. § (9) bek.; 326/2013. (VIII. 30.) Korm. rendelet 6. §, 13–19. §, 36. § (1)–(2) bek.] 59

3170/2015. (VII. 24.) AB végzés

Hiányzik az érintettség, ha a panaszos által állított jogsérelem a jövőben nem közvetlenül belátható időn belül, nem kényszerítően következik be. [Abtv. 26. § (2) bek.; Alaptörvény B) cikk (1) bek., II. cikk, XIII. cikk (1) bek. 1997. évi LXXII. tv. 83. § (1a) bek.] 60

3198/2015. (X. 14.) AB végzés

Az Abtv. 26. § (2) bekezdésében foglalt közvetlen érintettség követelménye nem csak azt jelenti, hogy a jogszabály jogalkalmazói döntés közbejötté nélkül kell, hogy az Alaptörvényben foglalt jog sérelméhez vezessen, hanem azt is, hogy más jogszabály közbejötté nélkül. [Abtv. 26. § (2) bek.; 2008. évi XL. tv. 141/C. § (4) bek.; 19/2010. (XII. 3.) NFM rendelet 2/B. §, 6/A. § (1) bek., 10. sz. melléklete] 61

3200/2015. (X. 14.) AB végzés

A Kúria a felülvizsgálatra nyitva álló határidő indítványozó általi elmulasztása miatti elutasító döntése nem minősül az ügy érdemében hozott döntésnek, ezért az ezen döntéssel szembeni alkotmányjogi panasz nem befogadható. [Abtv. 26. § (1) bek., 27. §; Ügyrend 32. § (3) bek. a) pont] 62

TANULMÁNYOK

Lenkovics Barnabás: Jogelvek és alkotmányjogi panaszok	63
Csink Lóránt – Tóth László: Az Alaptörvény és az Emberi Jogok Európai Egyezményének közvetlen alkalmazása gyülekezési jogi ügyekben	71
Komáromi László: Az országos népszavazás és az Alkotmánybíróság – Reflexiók az elmúlt negyedszázad gyakorlatára	78
Kiss László: Tizennyolc év a jogállam és az Alkotmánybíróság szolgálatában	88
Sulyok Tamás: A tisztességes eljáráshoz való jog újabb kihívásai	97

HIVATKOZÁSOK

Az Alkotmánybíróság intézményével, illetve gyakorlatával kapcsolatos hivatkozások (válogatás)	103
---	-----